

Presentatie

Financieel inzicht en te nemen maatregelen in het Sociaal Domein

- 29 november 2017

Inhoudsopgave

1. *Doelstelling presentatie 29 november 2017*
2. *Uitgevoerde werkzaamheden*
3. *Bevindingen huidige situatie*
 - *Hoofdpunten*
 - *Financiële situatie*
4. *Te nemen maatregelen op korte termijn*

Doelstelling presentatie

1

Doelstelling presentatie 29 november 2017

Het geven van inzicht in de financiële situatie van het sociaal domein, alsmede het geven van inzicht in eventuele aanvullende maatregelen waartoe kan worden besloten om te komen tot duurzaam financieel evenwicht in het sociaal domein ten behoeve van de besluitvormende raadsvergadering op 29 november 2017 (aanbesteding Jeugd).

Uitgevoerde werkzaamheden

2

Uitgevoerde werkzaamheden

Om een analyse van de huidige situatie te maken, zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Gesprekken met directie, strategische en financiële adviseurs, portefeuillehouders, teamleiders, Taskforce, projectleider Taskforce, managers sociaal domein en griffier.
- Gesprek met de Rekenkamer.
- Documentenstudie.
- Onderzoek omvang werkelijke financiële probleem: 2017, 2018, 2019 e.v.
- Welke plannen zijn opgesteld en wat dragen zij bij aan het oplossen van het financiële probleem?
- Welke voorwaarden moeten worden ingevuld om de geformuleerde doelstellingen door de uitvoering van de plannen te realiseren?
- Voor welk bedrag zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk om evenwicht in de kosten en budgetten te brengen?

Bevindingen huidige situatie

3

- *Belangrijkste bevindingen*
- *Financiële situatie*

Gesprekken

De overall conclusie is dat het met de inhoudelijke kennis van de geïnterviewde medewerkers wel goed zit. Het enthousiasme voor hun vak is zeker (soms latent) aanwezig en dient (weer) geactiveerd te worden door inspirerend leiderschap op elk niveau.

Hiervoor is een duidelijke organisatiestructuur en aansturing nodig waarbij alle medewerkers weer duidelijke taken, bevoegdheden en rollen krijgen.

Plannen (Inkoop en Opdrachtgeven)

- De inkoop/aanbesteding draagt substantieel (ca. 9 miljoen) bij aan de verlaging van het financiële tekort.
- De aanbesteding is onder grote druk uitgevoerd: dit heeft risico's voor het tijdig afronden van de procedure.
 - Door de versnelde procedure staat de vertaling van het beleid naar processen, ICT en administratieve acties die moeten worden uitgezet onder druk om tijdig gereed te zijn.
 - Er zijn risico's ten aanzien van het tijdig klaar zijn voor de uitvoering: mogelijk juridische procedures en lagere opbrengsten voor 2018.
- Indien hierover geen tijdig bestuurlijk besluit wordt genomen, kan dit de opbrengst (en dus het financieel tekort) negatief beïnvloeden.
- De inkoop/aanbesteding is geen eenmalige actie: het succes zal met name afhangen van de wijze waarop de gemeente haar rol als opdrachtgever zal invullen.

Financiën

Er moest veel energie worden gestoken in het in kaart brengen van het financiële probleem voor 2017 e.v. Omdat daarbij is gestuit op onduidelijkheden en onzekerheden is besloten om het tekort van € 14,792 miljoen dat in de Vorap 2017 is genoemd, te 'bevriezen' en aan te houden totdat meer duidelijkheid en zekerheid over de cijfers zou bestaan.

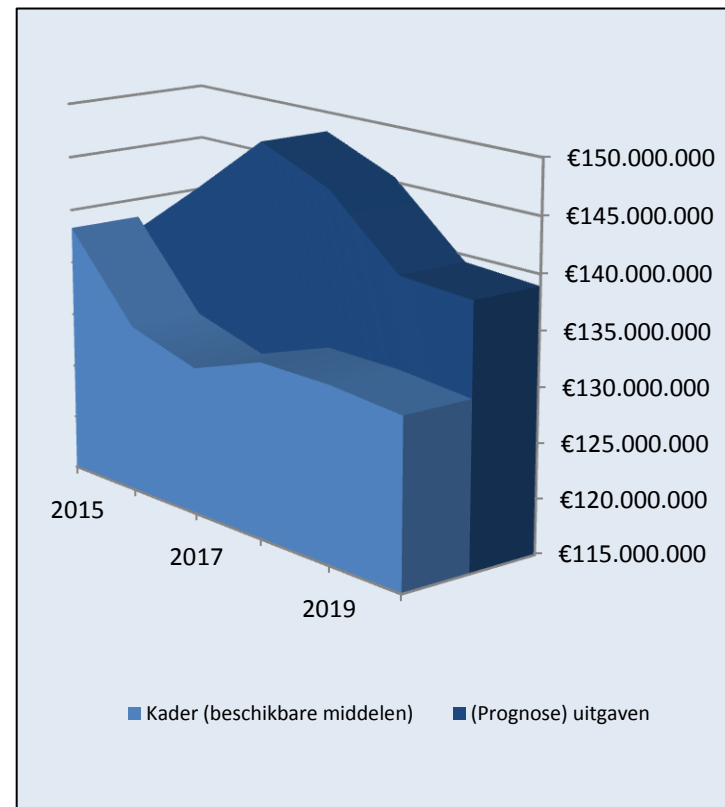
Bevindingen

- De cijfers komen niet uit een gevalideerd en geautomatiseerd (gekoppeld) bronbestand.
- Het is nog niet mogelijk om met de huidige beschikbare informatie een exacte forecast te maken.
- Het is niet mogelijk om met de beschikbare informatie tussentijds te meten wat de effecten van maatregelen zijn.
- Er is (te) weinig facturatie discipline bij de zorgaanbieders en hierop is te weinig sturing vanuit de gemeente.
- Er is (nog) te weinig geïnvesteerd in een betere en zakelijke verstandhouding met zorgaanbieders en huisartsen.
- De verhoging van het tekort 2017 heeft gedeeltelijk een doorlopend effect op de cijfers van 2018 e.v.

Het resultaat is dat de prognose voor 2017 e.v. zo goed mogelijk is ingeschat met veel extracomptabele berekeningen.

Prognose resultaat 2017-2020 vóór aanvullende maatregelen

(Bedragen x € 1.000)	2017	2018	2019	2020
Totaal beschikbare middelen	128.637	131.139	131.099	130.493
Uitgavenniveau 2016	142.540	142.540	142.540	142.540
Autonome* ontwikkelingen (2017-2020)	8.832	11.027	8.947	8.636
<i>Verwachte uitgaven vóór maatregelen</i>	<i>151.372</i>	<i>153.567</i>	<i>151.487</i>	<i>151.176</i>
Effect maatregel Inkoop	100	-9.674	-8.755	-9.008
Effect overige maatregelen	-3.044	-2.505	-2.441	-2.325
Effect aanvullende maatregelen	-190	-933	-908	-883
<i>Verwachte uitgaven na maatregelen</i>	<i>148.238</i>	<i>140.455</i>	<i>139.383</i>	<i>138.960</i>
Prognose resultaat	-19.601	-9.316	-8.284	-8.467
Friciekosten prestatie-inkoop		5.000		
Resultaat incl. frictiekosten	-19.601	-14.316	-8.284	-8.467
Dekking uit algemene middelen		7.154		
Totaal resultaat	-19.601	-7.161	-8.285	-8.466

*) De autonome ontwikkelingen zijn een cumulatie van posten als effecten mei-/septembercirculaire, toename aantallen Jeugd, Beschermd Wonen en WMO, tekort WAA, bovenregionale zorg en extra uitgaven.

Aansluiting met Vorap 2017 en begroting 2018

(Bedragen x € 1.000)	2017	2018	2019	2020
Prognose Vorap 2017 (ook verwerkt in begroting 2018)	-14.792	-7.154	-1.238	-1.316
Toename prognose uitgaven ZIN	-4.686	-4.944	-5.863	-5.610
Afrekeningen voorgaande jaren	-538	188	188	188
Correctie foutieve prognose KanDoen	511	-20	-20	-20
Prognose regionale taken naar niveau ontvangen rijksbijdragen	168	-385	-555	-385
Mutatie prognose bijdrage in tekort WAA	-300	-1.476	-846	-1.030
Vervallen regeling compensatie zorgkosten en verwachte onderuitputting kosten minimapolis	149	150	125	100
Effect septembercirculaire 2017	20	-292	-254	-378
Actualisatie prognose toegang, bedrijfsvoering en formatie (perceptiekosten)	0	-628	-39	-39
Overige mutaties	-133	245	218	23
Totaal mutaties	<u>-4.809</u>	<u>-7.162</u>	<u>-7.046</u>	<u>-7.151</u>
Actuele prognose	<u>-19.601</u>	<u>-14.316</u>	<u>-8.284</u>	<u>-8.467</u>

Gevolgen prognose resultaat

Als de prognoses van de tekorten 2017-2020 worden opgeteld bij het beschikbare budget 2016-2020 dan zijn de kosten net zo hoog als of hoger dan het beschikbare budget van vóór de decentralisatieopgaven en de kortingen door het Rijk. Dit geeft te denken over de hoogte van de kosten van de verleende zorg in Venlo (en voor de uitvoering van de regionale taken).

De prognoses 2018-2020 passen niet bij de doelstelling en opdracht om ‘passende zorg en ondersteuning voor burgers te verzorgen met een financieel evenwicht per 1 januari 2019’.

Zonder concrete aanvullende inhoudelijke maatregelen en bestuurlijke keuzes leidt dit tot een negatief eigen vermogen voor de hele organisatie en preventief toezicht door het provinciebestuur.

De bevindingen op basis van de analyse vragen om ingrijpende aanvullende maatregelen in het Sociaal Domein, aanvullend op de maatregelen die reeds door de Taskforce zijn geïnitieerd.

Het is van belang dat er ingrepen/aanpassingen worden gedaan op de juiste plek in het Sociaal Domein. Dit zal naast het strakker sturen op de reeds ingezette maatregelen ook verder onderzoek, alsmede strikte monitoring van de uitvoering en bijsturing vergen.

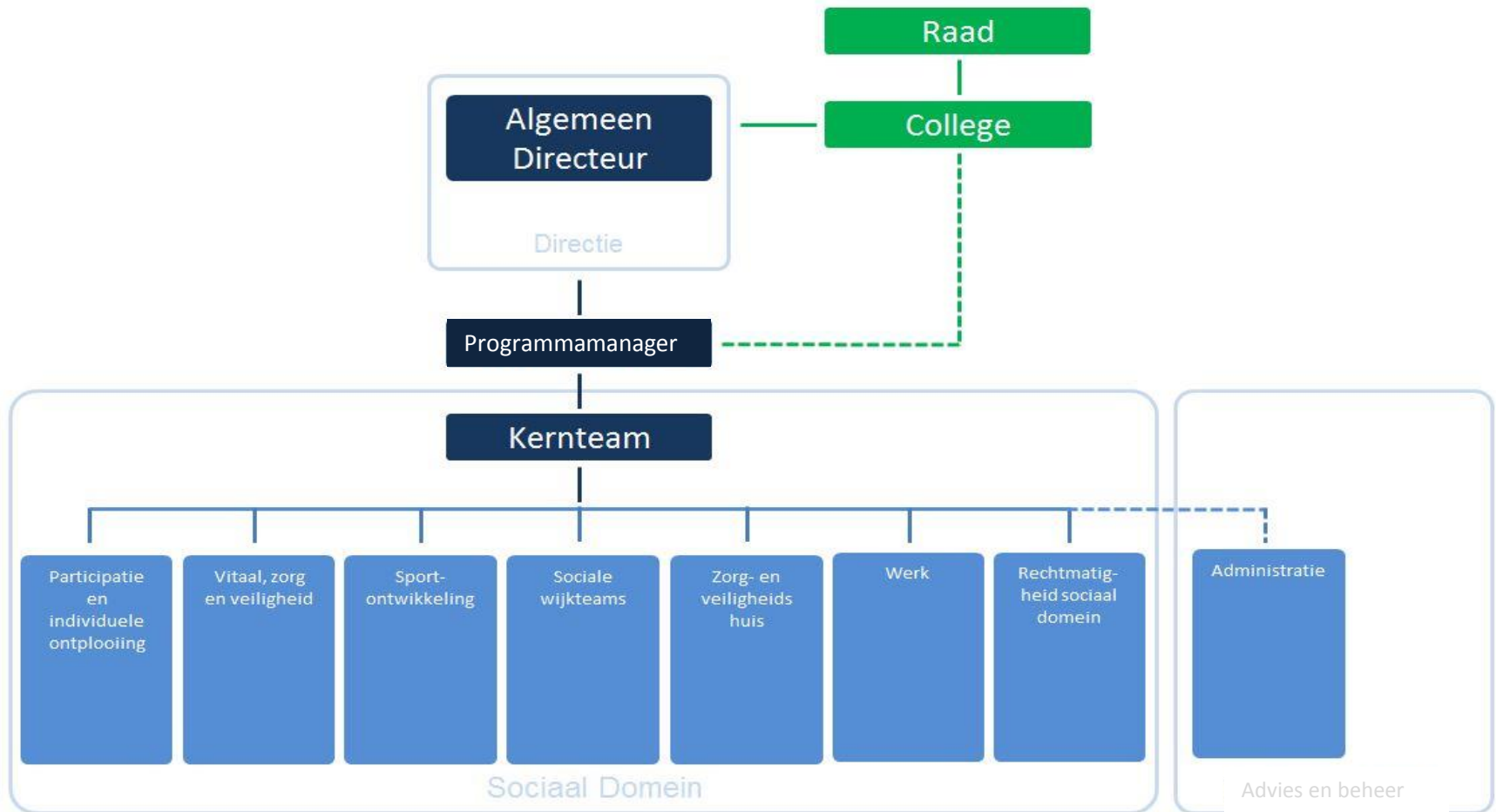
***Te nemen maatregelen op
korte termijn***

4

Aansturing

- De opgave die voorligt, vraagt uitvoeringskracht en een eenduidige strakke integrale aansturing (beleid, uitvoering en change). Een (tijdelijke) lijnorganisatie met een verantwoordelijk Kernteam voor de aansturing van de uitvoering van de integrale opgave is noodzakelijk.
- Control moet steviger en er moet sneller worden gereageerd op signalen die duiden op afwijkingen in het realiseren van de opgave.

Sturing in het Sociaal Domein

Control

Op dit moment is het niet mogelijk de resultaten van het Sociaal Domein tijdig en juist te rapporteren en dus is het niet mogelijk om te controleren of de maatregelen die genomen worden om het tekort terug te dringen in het gewenste effect resulteren. Daarnaast zijn er te weinig checks en balances binnen het Sociaal Domein.

Maatregelen

- Checks op uitvoering vastgesteld beleid.
- Prognoses ook op basis van verplichtingenadministratie van indicaties.
- Terugdringen van het financiële ‘onderhandenwerk’ in de keten tussen zorgaanbieders en gemeente.
- Een planmatige aanpak van de financiële afsluiting van 2017 met zorgaanbieders.
- Een planmatige aanpak van de administratieve gevolgen van de invoering van Prestatiegerichte Inkoop 2018 en nieuwe integrale toegang.
- Inregelen account- en contractmanagement 2018.
- Aanstellen data-analist voor het Sociaal Domein.
- Intensiveren van het bestaande project Monitoring en dit project nog meer in lijn brengen met de behoeftes vanuit de deelprojecten en de organisatie.
- Realiseren van een gevalideerd en geautomatiseerd (gekoppeld) bronbestand.
- Integrale rapportage gedragen door teamleiders (eigenaarschap).

Bovenstaande acties worden gedeeltelijk vanuit de bestaande organisatie uitgevoerd. Hierbij is het van belang dat ook de structurele aanpassingen (rapportages, checks and balances) naast de dagelijkse werkzaamheden snel en professioneel worden in- en uitgevoerd.

Dit kan niet alleen met de bestaande medewerkers worden gedaan. Dit betekent een investering in ondersteuning (kennis en handjes), alsmede een cultuurverandering.

Verdere maatregelen om het tekort terug te dringen

Om de geconstateerde financiële tekorten zo snel mogelijk terug te dringen, is het onvermijdelijk om naast organisatorische aanpassingen (aansturing) en de invoering van betere beheersmaatregelen ook te kijken naar inhoudelijke maatregelen in de domeinen Jeugd, WMO en Participatie.

Hierbij dient opgemerkt te worden dat door contractafspraken de mogelijkheden om in 2018 reeds het volle effect van maatregelen in te voeren zeer beperkt is.

De inschattingen zijn zo nauwkeurig en prudent mogelijk gemaakt.

Er zal hierbij sprake zijn van politiek bestuurlijke keuzes die gemaakt dienen te worden en die vaak direct gevoeld zullen gaan worden door de inwoners.

Hierna vindt u 11 mogelijke maatregelen die zo goed mogelijk zijn gekwantificeerd en in de tijd zijn geprojecteerd. Vaak dienen hiervoor nog wel aanvullende onderzoeken uitgevoerd te worden.

Verdere maatregelen om het tekort terug te dringen

Maatregel 1 Verlaging PGB tarieven

Geschatte netto opbrengst: € 300.000 - € 600.000 (structureel).

Maatregel 2: Inwoners verplaatsen van dagbesteding (maatwerk) naar de Open Inloop

Geschatte netto opbrengst: € 75.000 - € 125.000 (structureel).

Maatregel 3: Versneld her-indiceren bij niet-gecontracteerde aanbieders

Geschatte netto opbrengst: € 250.000 - € 750.000 (eenmalig).

Maatregel 4: Huishoudelijke Hulp aanbieden als algemene voorziening

Geschatte netto opbrengst: € 1.000.000 - € 2.500.000 (structureel).

Maatregel 5: Innovatieve WMO-arrangementen

Geschatte netto opbrengst: € 1.000.000 - € 2.500.000 (structureel).

Maatregel 6: Terugdringen kosten Beschermd Wonen

Geschatte netto opbrengst: € 1.000.000 - € 3.000.000 (structureel).

Maatregel 7: Verlaging kosten Woon-, Rol- en Vervoersvoorzieningen

Geschatte netto opbrengst: € 200.000 - € 400.000 (50% structureel, 50% incidenteel).

Maatregel 8: Effectievere uitvoering huidige beleid

Geschatte netto opbrengst: € 1.000.000 (structureel).

Maatregel 9: Betere sturing op interne (beschikbare) budgetten

Geschatte netto opbrengst: € 1.000.000 (structureel).

Maatregel 10: WAA

Geschatte netto opbrengst: € 500.000 - € 800.000 (structureel).

Maatregel 11: Overige maatregelen

Geschatte netto opbrengst: € 100.000 - € 200.000 (structureel).

Financiële doorrekening van de verdere maatregelen om het tekort terug te dringen

Ondanks het feit dat de aanvullende onderzoeken nog uitgevoerd moeten worden, zouden de aanvullende maatregelen

- Voor 2018 een bezuiniging van € 3.000.000 kunnen opleveren.
- Voor 2019 een bezuiniging van € 6.700.000 kunnen opleveren.
- Voor 2020 d.m.v. een bezuiniging van € 8.500.000 het financieel evenwicht kunnen bereiken!

Dit resultaat is een cumulatie van alle maatregelen en onderzoeken.

Dit betekent wel dat aan alle genoemde randvoorwaarden moet worden voldaan en dat politiek/bestuurlijke besluiten op de genoemde maatregelen moeten worden genomen!

In het resultaat is nog niet het financiële effect van het regeerakkoord meegenomen.

Een en ander resulteert in het volgende financiële totaaloverzicht voor de periode 2017 – 2020.

Prognose resultaat 2017-2020 ná verdere maatregelen

(Bedragen x € 1.000)	2017	2018	2019	2020
Totaal beschikbare middelen	128.637	131.139	131.099	130.493
Uitgavenniveau 2016	142.540	142.540	142.540	142.540
Autonome ontwikkelingen 2017-2020	8.832	11.027	8.947	8.636
<i>Verwachte uitgaven vóór maatregelen</i>	<i>151.372</i>	<i>153.567</i>	<i>151.487</i>	<i>151.176</i>
Effect maatregel inkopen	100	-9.674	-8.755	-9.008
Effect overige maatregelen	-3.044	-2.505	-2.441	-2.325
Effect aanvullende maatregelen	-190	-933	-908	-883
<i>Verwachte uitgaven na maatregelen</i>	<i>148.238</i>	<i>140.455</i>	<i>139.383</i>	<i>138.960</i>
Prognose resultaat	-19.601	-9.316	-8.284	-8.467
Friciekosten prestatie inkoop		-5.000		
Resultaat incl. frictiekosten	<u>-19.601</u>	<u>-14.316</u>	<u>-8.284</u>	<u>-8.467</u>
Dekking uit algemene middelen		7.154		
Totaal resultaat	<u>-19.601</u>	<u>-7.161</u>	<u>-8.285</u>	<u>-8.466</u>
Turn-around budget		-700	-400	
Taakstelling aanvullende maatregelen		3.000	6.700	8.500
Totaal resultaat na maatregelen	<u>-19.601</u>	<u>-4.861</u>	<u>-1.985</u>	<u>-0</u>

Resume

- De inkoop/aanbesteding draagt substantieel (ca. 9 miljoen) bij aan de verlaging van het financiële tekort.
- Indien hierover geen tijdig bestuurlijk besluit wordt genomen, kan dit de opbrengst (en dus het financieel tekort) negatief beïnvloeden.